

METODOLOGIJA

Bonitetna ocena

Bonitetna ocena se izračuna enkrat letno, in sicer na podlagi bonitetne ocene preteklega leta ter formule, sestavljene iz kazalnikov poslovanja podjetja. Bonitetne ocene so razvrščene v pet bonitetnih razredov:

- AAA (najvišja bonitetna ocena)
- AA +
- A +
- BBB
- CCC (najnižja bonitetna ocena)
- - (bonitetne ocene ni mogoče izračunati)

Postopek dodeljevanja bonitetne ocene vključuje izračun kazalnikov ter kategorizacijo rezultatov in finančnih ocen. Pri izračunu uporabljamo najpomembnejše skupine kazalnikov, to so kazalniki likvidnosti in kazalniki uspešnosti. Iz vsake skupine kazalnikov uporabljamo najbolj reprezentativne.

Bonitetna ocena je prilagojena velikosti podjetja, številu zaposlenih in višini letnega prometa, glede na podjetja s podobno dejavnostjo. Bonitetna ocena se izda samo tistim subjektom, ki imajo izračunane vse kazalnike.

Tistim, za katere ni mogoče izračunati določenega kazalnika, potrebnega za izračun bonitetne ocene, bonitetna ocena ne bo dodeljena.

Bonitetna ocena služi za hitro oceno podjetja in njegove stabilnosti. Bonitetna ocena nakazuje tudi prihodnje poslovanje podjetja in nam daje vpogled v to, kolikšna je verjetnost, da bo podjetje v prihodnosti šlo v stečaj ali imelo blokirane račune.

Bonitetna ocena se ne izračuna za naslednje subjekte:

- Javne denarne in finančne institucije
- Domače zasebne denarne in finančne institucije
- Denarne in finančne institucije pod tujim nadzorom
- Javne zavarovalnice in pokojninski skladi
- Domače zasebne zavarovalnice in pokojninski skladi
- Zavarovalnice in pokojninski skladi pod tujim nadzorom
- Celoten sektor Finančne in zavarovalniške dejavnosti
- Samozaposleni – delodajalci
- Novonastala podjetja

Metodologija izračunavanja bonitetne ocene

Bonitetna ocena prikazuje poslovanje družbe v preteklem letu in se izračuna enkrat letno.

Bonitetna ocena se izračuna iz najpomembnejših in najbolj reprezentativnih skupin kazalnikov:

1. Kazalnik likvidnosti

Likvidnost je sposobnost podjetja, da pravočasno izpolni svoje obveznosti. Koefficient tekoče likvidnosti kaže sposobnost podjetja, da poravnava obveznosti, ko zapadejo v plačilo.

Koefficient likvidnosti se izračuna po formuli: splošni količnik likvidnosti = zaloge + terjatve + denarna sredstva / kratkoročne obveznosti.

Kazalnik likvidnosti pomeni:

$$\text{Kratkoročni koeficient likvidnosti} = \frac{\text{Kratkoročna sredstva}}{\text{Kratkoročne obveznosti}}$$

$$\text{Zmanjšan količnik likvidnosti} = \frac{\text{Denarna sredstva}}{\text{Kratkoročne obveznosti}}$$

2. Kazalnik solventnosti

Koeficient plačilne sposobnosti oziroma količnik finančne strukture kaže dolgoročno likvidnost. Za oceno dolgoročnega finančnega položaja podjetja se uporabljajo naslednji koeficienti: količnik zadolženosti in razmerje med kapitalom. To pomeni:

$$\text{Koeficient kritja osnovnih sredstev} = \frac{\text{Kapital}}{\text{Osnovna sredstva}}$$

$$\text{Koeficient kritja realnih sredstev} = \frac{\text{Dolgoročni kapital,}}{\text{Dejansko premoženje}}$$

$$\text{Razmerje pokritosti zalog s čistim obratnim kapitalom} = \frac{\text{Čisti obratni kapital}}{\text{Zaloge + AVR}}$$

$$\text{Koeficient kritja obratnih sredstev s čistim obratnim kapitalom} = \frac{\text{Čisti obratni kapital}}{\text{Kratkoročna sredstva}}$$

$$\text{Koeficient zadolženosti} = \frac{\text{Skupne obveznosti}}{\text{Kapital}}$$

$$\text{Koeficient kritja zasluga} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Plačane obresti}}$$

3. Kazalnik učinkovitosti

Razmerje učinkovitosti oziroma aktivnosti kaže potek nabavnega in prodajnega procesa. Najpomembnejši kazalniki te vrste so terjatve, količnik prometa dobaviteljev (dolgovi) in količnik prometa zalog:

$$\text{Koeficient kritja poslovna sredstev} = \frac{\text{Prihodki od prodaje}}{\text{Povprečna poslovna sredstva}}$$

$$\text{Koeficient kritja osnovnih sredstev} = \frac{\text{Prihodki od prodaje}}{\text{Povprečna osnovna sredstva}}$$

$$\text{Koeficient obračanja kapitala} = \frac{\text{Prihodki od prodaje}}{\text{Povprečen lastniški kapital}}$$

$$\text{Koeficient obračanja obratnih sredstev} = \frac{\text{Prihodki od prodaje}}{\text{Povprečna obratna sredstva}}$$

$$\text{Koefficient prometa zalog} = \frac{\text{Prihodki od prodaje}}{\text{Povprečne zaloge} + \text{AVR}}$$

$$\text{Koefficient prometa terjatev do kupcev} = \frac{\text{Prihodi od prodaje} - \text{eksterno}}{\text{Prosječna potraživanja od kupaca}}$$

$$\text{Koefficient prometa obveznosti do dobaviteljev} = \frac{\text{Ukupne nabavke}}{\text{Prosječne obaveze prema dobavljačima}}$$

4. Kazalnik donosnosti

Koefficient donosnosti kaže zaslužno sposobnost podjetja in je ključni koefficient pri ocenjevanju finančne uspešnosti. To razmerje vključuje:

$$\text{Stopnja bruto dobička iz poslovanja} = \frac{\text{Bruto dobiček iz poslovanja}}{\text{Prihodki od prodaje}}$$

$$\text{Stopnja čistega dobička iz poslovanja} = \frac{\text{Čisti dobiček iz poslovanja}}{\text{Prihodki od prodaje}}$$

$$\text{Razmerje čistega dobička} = \frac{\text{Čisti dobiček} + \text{Stroški obresti} * (1 - \text{davčna stopnja})}{\text{Prihodki od prodaje}}$$

$$\text{ROA} = \frac{\text{Čisti dobiček} + \text{Stroški obresti} * (1 - \text{davčna stopnja})}{\text{Povprečna sredstva}}$$

$$\text{ROE} = \frac{\text{Čisti dobiček}}{\text{Povprečni neto lastniški kapital}}$$

Metodologijo, na podlagi katere se izračuna bonitetna ocena, so finančni strokovnjaki vzpostavili z natančnimi in verodostojnimi analizami. Na podlagi podrobne analize vseh teh kazalnikov po danih formulah finančni analitiki izračunajo bonitetno oceno podjetja.

Bonitetna ocena je natančen pokazatelj finančnega stanja posameznega podjetja in načina delovanja tega podjetja. Na podlagi bonitetne ocene se ocenjuje kakovost poslovanja podjetja, njegova zanesljivost in uspešnost. Tako podjetja in podjetniki lažje napovedujejo, kako previdni morajo biti pri poslovanju s potencialnimi ali obstoječimi partnerji. Prav tako močno prispeva k preglednosti poslovanja ter varnejšemu in hitrejšemu sklepanju odločitev o sodelovanju.